

Literāri radošais žurnāls

LITERĀRĀ AUSS

2024

aprīlis

SATURS

Ievadraksts	2. lpp
Divi pavasari. Aprīlis	3. lpp
Leģenda par trīs māsām. Johannes Karls Augusts Musaus	4. lpp
Kaķis Bobis un suns Muris (joku pantiņš).....	10. lpp
Kā Isuro Gudu piemānīja (Mašonas-āfrikāņu nostāsts).....	12. lpp
Luga Nepaej garām! Imalda Vuda.....	16. lpp
Nakts taksometrs. Imalda Vuda.....	23. lpp
Silvers. Imalda Vuda.....	27. lpp

Ievadraksts

Pavasari, pavasari, ko tu tagad īsti dari?

Lapas raisu, prieku kaisu

Vasarai es ceļu taisu!"

/Imalda Vuda/

Sveicināti arī šajā mēnesī- vēl tuvāk pavasarim, vēl tuvāk vasarai!

Tikko esam aizvadījuši Lieldienas, tas nozīmē, ka Viņš nāk, Viņš tuvojas. Bargā

ziema ir padzīta un esam uzsākusi ceļu uz dabas atmodu.

“Literārā Auss” nemainīgi piedāvā saviem lasītājiem turpināt sekot stāsta “Nakts taksometrs” notikumiem un “Silveram”, kurš savu “aso ziemas kažoku” nomainījis pret maigāku, no noveles pārsaucoties par... (meklējiet mājas lapā). Lugas “Nepaej garām!” sižetam gaidams atrisinājums, bet padomā jauni notikumi.

Priecāšos savus lasītājus sastap arī šomēnes un turpmāk, kā arī par katru jaunu interesentu.

Uz drīzu sadzirdēšanos

Imalda Vuda

DIVI PAVASARI

APRĪLIS

Pa pagalmu staigāja jauneklis, domīgi lūkodamies visapkārt, tā zilajām vizbuļu acīm nepalika nepamanīts ne ledus laukumiņš sētšvidū. Tas bija Aprīlis, kurš iznācis modināt zemi no ziemas miega.

Paņēmis pie rokas mazu, gaišmatainu zēnu, viņš pieveda to pie neliela strautiņa:

“Skaties!” Aprīlis teica un ar zaļu sūnu zizli viegli aizskāra plāno, caurspīdīgo ledus kārtiņu uz ūdens. Tajā pašā brīdī ledus pašķīrās un strautiņš, jautri burbuļodams, uzsāka savu ceļu uz lielo upi. Straujš, valgangs vējš pāršalca pār mīksto pavasara zemi, viss pilēja, burbuļoja un čaloja, pumpuri teju sāka piebriest.

“Jāsteidzas, jāsteidzas pretī pavasarim!” tas satraukts čukstēja un tā atbalss atskanēja

pāri laukiem. Pavasarīgo saules staru apmīļots, bērzs pamodās un izstaipīja savas garās skaru rokas pēc ziemas miega. Augstu dzidri zilajās debesīs jautri uzvīteroja cīrulis.

Pavasara maigais un brāzmainais vējš šūpoja zēna garos, zeltainos matus. Tas laimīgi smiedamies gaviļēja līdz cīruļu treļļiem spožajās debesīs. Mīkstie un maigie kastaņu pumpuru čiekuri, kas vēl neizsakāmi zaļi laistījās pavasara zilo debesu klajā, solīja pasaulei brīnumu- iedegties baltās, cēlās svecēs, kuras atnestu tik ilgi gaidīto pavasara atmodas laimes piepildījumu.

/ No cikla “Gadalaiku Miniatūras”/

Johannes Karls Musaus

Leģenda par trīs māsām

(no angļu valodas tulkojusi Imalda Vuda)

(Leģendas sākumu variet izlasīt marta numurā)

Laiks gāja savu gaitu un vasaru nomainīja rudens. Kādu dienu kad grāfa Henrika un grāfienes Gudrunas vidējā meita Adelheida meža strautiņā pie pils atkal balināja savus tiko izaustos audumus, kurus pēctam nesa pārdot, lai kaut nedaudz nopelnītu, meitene izdzirdēja tālumā tuvojoša zirga pakavu klaboņu. Pārsteigta un izbijusies viņa pacēla skatienu un ieraudzīja šurp jājam skaistu, slaidu augstmani ar bruņucepuri galvā. Adelheida aiz bailēm vairs nezināja kur likties, jo nebija gaidījusi ciemiņus sava tēva pilī. Jātnieks tuvojās vēja spārniem, smiltis putēja zem viņa zirga pakaviem un gaiss visapkārt virmoja. Adelheida steigšus pameta savu darbu un iebēga tuvējā rožu krūmā, taču jauneklis bija jau pamanījis skaisto meiteni un paspējis to iemīlēt. Viņš nolēca no zirga un taisnā ceļā devā pie krūma, kurā sēdēja Adelheida, neiedrošinoties pat ieelpot.

“Nekur tu nenoslēpsies, tu skaistā ērgļa līgava!” viņš uzsauca “tūlīt pat tu nāksi man līdzi un būsi mana!”

Adelheida to dzirdot, no izbīļa zaudēja samaņu, bet svešais bruņinieks, daudz nedomādams, uzcēla viņu zirgam mugurā un iejāja mežā.

Velti grāfiene Gudruna izsaucās meitu brokastīs, Adelheide neatsaucās ne uz vienu aicinājumu. Visbeidzot grāfiene sūtīja jaunāko meitu Bertu, lai tā paskatās, kur māsa šorīt kavējas. Ap pusdienas laiku, viņa atgriezās viena. Grāfiene izmisusi izstāstīja savu bēdu vīram. Nu tam nācās atzīties un izstāstīt, kā vasarā saticis mežā ērgli, kurš nogalināja viņa piekūnu.

“Jūs esat prātu zaudējis, grāf Henrik!” grāfiene Gudruna iesaucās “nē, patiesībā jūs esat bezsirdīgs nelietis, kurš pats savu bērnu atdevis svešumā, man- savai sievai- nesakot ne vārda!”

“Mīļā Gudruna, es nedarītu neko tādu, kas varētu kaitēt jums, vai mūsu meitām! Es jūs pārāk mīlu un cīenu!”

Taču grāfiene pat neklausījās viņa atvainošanās un attaisnošanās vārdos un turpināja izkliegt savas apsūdzības tā, ka skanēja visa pils.

Tobrīd istabā ienākusī Berta, šausmu pārņemta palika stāvam durvīs un noskatoties scēnā, kuru bija uzrīkojuši viņas vecāki.

Ieraudzījis savu jaunāko meitu, kura bija kļuvusi par liecinieci viņa un grāfienes Gudrunas, Bertas mātes, strīdam, grāfs Henriks tagad iekvēlojās dusmās pret meitu:

“Ej projām, Berta! Nerādies tagad man acīs!” grāfs Henriks kļiedza, bet Berta palika stāvam, neizkustējusies no vietas.

“Ej taču! Ko tu stāvi kā pārakmeņojusies!”

Tagad arī grāfienes Gudrunas pacietības mērs bija pilns.

Berta raudādama izskrēja no istabas, bet grāfs un grāfiene veselas trīs dienas savā starpā nesarunājās. Uz jebkuru jautājumu, kas attiecas uz vienu, vai otru pusi, viņi atteica, lai vaicākot mātei vai tēvam un ar to arī viss beidzās.

Taču ilgi tas tā neturpinājās- trešajā dienā grāfiene lūdza piedošanu un visas domstarpības noskaidrojās. Grāfs Henriks nu sarīkoja savā pilī krāšņas svinības, lai pats personīgi izvēlētos savai jaunākajai meitai viņaprāt piemērotu līgavaini. No malu malām sajāja staltākie un dižciltīgākie bruņinieki, lai noskatītu sev skaisto, bagāto grāfa meitu. Lai pārliecinātos, ka viņa vienīgā vēl neizprecinātā meita apņems par vīru ne vien augstdzimušāko, bet arī izveicīgāko un spēcīgāko līgavaini, grāfs rīkoja zirgu jāšanas turnīrus, kuros katru reizi par uzvarētāju kļuva cits bruņinieks un katru vakaru Berta dejoja un līksmoja ar tās dienas veiksminieku, dodot tam cerības uz meitenes sirdi un roku. Taču, kad vakars bija galā, viņa ik reizi pamanījās izdomāt kādu vainu savam iecerētajam un tas salauzta sirdi, tukšā devās projām no grāfa pils. Grāfs Henriks šajos pasākumos iztērēja visu savu atrasto naudu un drīz vien viņi atkal

atgriezās pie savas vienkāršās maltītes, kura sastāvēja no sausiem kartupeļiem. Grāfs atkal devās medībās, bet grāfiene ar jaunāko meitu saimniekoja virtuvē.

Kādu dienu, kad grāfs Henriks atkal bija izgājis laukos, lai nomedītu vakariņām kādu putnu, vai prāvu meža zvēru, viņš noskatīja skaistu meža irbi, kura bija pietiekami gaļīga un labi iederējās pie sausiem kartupeļiem. Grāfs klusām pielavījās tai klāt un gribēja jau izšaut bultu, bet putns tik tecēja pa priekšu un tik viegli rokā nedevas. Grāfs Henriks gāja līdz irbei, nedomājot, kurp ved ceļš un attapās pie brīnumskaista, sudrabaina meža ezeriņa, pilnu ar forelēm, kuras šaudījās un rotājās ūdenī.

Atgriezies mājās, viņš noauda zvejas tīklus un jau nākamajā dienā atgriezās krastmalā pie meža ezeriņa. Grāfs staigāja gar ezera malu, meklēdams, kur labāk izvilkst savus zvejas

tīklus, kad piepeši pamanīja niedrēs stāvam laivu ar airiem. Grāfs Henriks nopriecājās, ka šī laiva viņam atsūtīta no paša Likteņa. Viņš steigšus iekāpa laivā, atirās no krasta labi tālu, izmeta tīklus un apsēdās gaidīt. Saule jau bija uzkāpusi pašā zenītā, kad grāfs Henriks beidzot izvilka tīklu, kurā čumēja un mudžēja no forelēm. Priecīgs par savu guvumu, viņš sakrāva savu nozveidotās zivis laivā un jau ķērās pie airiem, lai virzītu laivu krastā, taču viņam nekādi neizdevās to izkustināt no vietas. Grāfs mēģināja vēlreiz un vēlreiz, bet viņam nekas neidevās. Ūdens apkārt laivai meta dīvainus burbuļus un piepeši viņš juta, ka ar visu laivu tiek pacelts gaisā un ieraudzīja milzīgu, atplestu zivs rīkli, kura grasījās to aprīt.

“Lūdzu, neaprij mani!” grāfs Henriks iesaucās

"Labi!" milzīgā zivs viņam atbildēja "tev vēl ir palikusi jaunākā meita Berta, dod man viņu par sievu un tad es žēlošu tavu dzīvību!"

“Labi, došu, bet par to tev man jādod man pretī trīs sauļas ar pērlēm, kas glabājas zem šī ezera”

Zivs bija ar mieru un solījās pēc septiņiem mēnešiem atkal būt klāt, lai ņemtu sev līdzī grāfa jaunāko meitu.

Zivs atkal nozuda ūdenī, bet grāfs Henriks ar nozvejotajām forelēm atgriezās mājās un pagatavoja gardas pusdienas. Nabaga Berta pat nenojauta, kāds liktenis viņu

sagaida nedaudz vairāk, kā pēc pusi gada. Grāfs katru dienu devās medībās un zvejā un grāfiene Gudruna un viņu meita pasniedza vakariņās galdā tās dienas guvumu.

Rudeni nomainīja ziema, tad ziemu- atkal pavasaris un kad noteiktie septiņi mēneši bija pagājuši, un meža strautiņā sāka skriet pavasara pali, kādā pilnmēness naktī garām pilij jāja jaunu bruņinieku eskadra. Grāfu pāris un viņu vienīgā mājās palikusī meita, pēdējā gada laikā bija raduši dzīvot noslēgtībā un pieticībā, tādēļ grāfiene Gudruna jutās pārsteigta, redzot savās mājās tik daudz negaidītu viesu. Tie visi bija svešinieki un tikai

vienu no jātniekiem grāfiene atpazina kā visai biežu viesi viņu pilī, kad grāfs Henriks rīkoja pilī turnīrus un svinības. Tas bija viens no tiem staltajiem bruņiniekiem, kuri pērn bija ieradušies lūgt Bertas roku, taču ar negodu tika padzīti no grāfa pils. Grāfiene Gudruna nu to patiesi nožēloja un jutās neērti, kad svešais bruņinieks nu redzēs, kādā nabadzībā viņi tagad dzīvo, taču grāfienei par lielu atvieglojumu, jauneklis palūdza vien padzerties vēsu ūdeni no pils kalnu avota. Grāfiene Gudruna pasauca savu jaunāko meitu Bertu un lika tai atnest krūzi ar svaigu ūdeni. Meitene tūdaļ arī steidzās uz kalnu avotu, piepildīja tur kūzi, un atgriezusies sniedza to bruņiniekam, kur krūzi vienā paņēmienā iztukšoja. Grāfiene vēl arvien juta sirdsapziņas pārmetumus, ka nespēj viesi ne ar ko uzciņāt, tādēļ viņa steidzās uz dārzu, kur nogrieza nesen izaugušos arbūzu un meloni, sagrieza to visu gabaliņos un salikusi uz māla plāksnēm, nesa to viesim. Kad viņa atgriezās no dārza, pils pagalms bija tukšs- nebija vairs ne bruņinieks ar savu gvardi, ne Berta. Grāfiene izsaucās pa malu malām, taču- nekā.

“Mana mīlā meitiņa! Esmu aplaupīta! Mans bērns ir nolaupīts!”grāfiene Gudruna iekliedzās.

Paplāte ar augļiem, kuru tā bija nesusi, izkrita viņai no rokām, grāfiene Gudruna krita pie zemes, kliedza un raudāja. Kad grāfs Henriks tovakar pārradās mājās, viņš atrada savu sievu joprojām vaimanājam un raudam. Grāfs izbijās ne pa jokam, kas noticis viņa mīļotajai sievai. Viņš sāka to mierināt un izjautāt, kas īsti viņai sāpot un grāfiene Gudruna nu izstāstīja savu nelaimīgās mātes stāstu. Grāfs mierināja viņu maigi un pacietīgi, nepārmetot ne vārda, ka tā ielaidusi pilī svešo bruņinieku, kurš nolaupīja viņu jaunāko meitu. Lai arī turpmāk grāfu pāris nesa sevī sāpīgas par pēdējās meitas zaudējumu, viņas līgavaiņa pūrā atstātās pārles ļāva tiem dzīvot pārticībā. Tukšās istabas, kurās vairs nedzīvoja meitas, bija tiem mūžīgs atgādinājums par laikiem, kad tie visi kopā vēl vadīja laimīgas dienas pilī. Drīz vien grāfs Henriks vairs nespēja izturēt sievas vaimanas, jo arī viņa sirds lūza žēlabās. Klusībā grāfiene Gudruna ilgojās, kaut viņa vēlreiz dzīvētu klāt māte, jo viņa bija vēl pietiekami jauna un grāfienu nomāca bailes, ka viņas vīrs varētu padomāt, ka tā vairs nespēj dāvēt viņam mantinieku. Šī doma dzina grāfienu Gudrunu vēl

lielākā izmisumā.

Naktīs, nespēdams aizmigt tukšajā pilī, par kuras logiem spraucās mēness stari, grāfs Henriks gulēja vaļējām acīm klausoties, kā viņa sieva izmusumā raud un vaimanā. Tādos brīžos grāfam likās, ka sajūks prātā, tad viņš aizspieda ar rokām ausis un iekritis savos pēļos, ļāvās izmisumam.

Kādu nakti, kad pilī atkal valdīja klusums un tumsa, grāfs Henriks mētājās no vieniem sāniem uz otriem, ilgodamies, kaut viss būtu kā agrāk un viņi ar grāfieni atkal būtu jauni. Tad viņi radītu mantinieku, kuru nevarētu nolaupīt līgavaiņi, kuri vienkārši uzradās un aizveda viņu mīļotās meitiņas. Dusmas un spīts viņā uzmutuļoja kā bangojoša upe. Viņš vēl bija jauns! Grāfs Henriks piecēlās, un aizdedzis sveci, devās uz sievas guļamistabu. Grāfiene Gudruna gulēja aizgriezusies ar muguru pret logu, tā, ka viņas garos, tumšos matus apspīdēja mēness stari.

“Vai jūs vēl esat nomodā, grāfien Gudruna?”

Grāfs Henriks klusi ierunājās.

“Grāf Henrik, ko jūs šeit darāt, šajā vēlajā nakts stundā?”

Grāfiene Gudruna, kura nebūt nebija gulējusi, tagad pagriezās ar seju pret vīru.

“Varbūt drīkstu jums šonakt pievienoties, kā nekā jūs taču esat mana sieva!”

Bija jau pagājis labs laiks, kopš viņi nebija dalījuši šo gultu, taču tonakt laiks atkāpās.

Drīz vien grāfs Henriks saņēma priecīgu ziņu. Kādu dienu grāfiene Gudruna sagaidīja viņu mājās priecīgi pietvīkusi:

“Grāf Henrik, man jums ir kāda patiesi laba vēsts- es gaidu mūsu mazuli! Mums būs bērns”

“Tā patiesi ir labākā ziņa, kādu pēdējā laikā esmu saņēmis!” grāfs Henriks iesaucās “tagad mēs vairs nebūsim vieni!”

Grāfiene Gudruna laida pasaulē veselīgu, skaistu dēlu, kuru laimīgais tēvs nosauca par Reinoldu. Zēns auga mīlēts un lutināts un grāfiene mācīja tam visādas dzīves gudrības, tagad visas grāfu pāra domas aizņēma dēls un par zaudētajām meitām viņi drīz vien aizmirsā.

No savas mātes, Rainalds arī uzzināja, ka tam bijušas trīs māsas, vēl pirms viņa piedzimšanas. Zēns to paturēja savā prātā un sirdī, līdz tas bija pavisam pieaudzis. Kad grāfa Henrika un grāfienes Gudrunas dēlam apritēja astoņpadsmit gadi, nu Rainalds nolēma doties mežā ar cerību atrast savas māsas, par kurām māte viņam bija stāstījusi.

(Leģendas turpinājums maija numurā)

Kaķis Bobis un suns Muris

Imalda Vuda

(joku pantiņš)

Kas par nekārtībām tādām-

Vieta nav vairs īstam vārdam.

Kuru kaķi sauc par Bobi,

Sun`is Muris ir ne Robis.

Kaķis nikni šņāc kā pūķis,

Kā vēl nesauc Purva Dūķis.

Bet, kad kaimiņpuika Juris

Pasauc: “Muri, Muri, Muri!”

Viss nu atkal ir par vecam

Muris glaužas drauga plecam.

Atdevi tu manu vārdu

Draugs tu mans, līdz vīrs ar bārdu.

No tās dienas kaķi Muri,

Suņi Robis, Bobis, Zuris.

Nekārtību vairs nekādu

Katrs dabon savu vārdu.

Kā Isuro Gudu piemānīja

(No angļu valodas tulkojusi Imalda Vuda)

(Mašonas-āfrikāņu nostāsts)

Kādā valstī, kur bija biezi, tumši meži un straujas upes, dzīvoja divi draugi-liels, balts trusis vārdā Isuro un paviāns, kuru sauca Gudu, kuri, kā šķiet, bija nešķirami.

Kādu rītu Gudu modināja draugu, sacīdams:

“Celies, es eju ciemos pie savas līgavas un tev jānāk man līdzi! Mēs iesim tālu, tādēļ paņem līdzi ko ēdamu!”

Tā nu trusis savāca svaigu zāli un viņi devās ceļā. Beidzot tie nonāca pie klinšainas upes un Gudu teica:

“Mēs netiksim pāri šīm klintīm apkrāvušies ar pārtikas saiņiem, mums tie vispirms jāiemet upē un tad varēsim pārlēkt”

Tāču paviānam bija prātā viltība- tas aizgāja vietā, kur trusis to nevarēja redzēt un iemeta upē akmeni, pārtikas saiņa vietā. Izdzirdot ūdens plūksni, Isuro, nodomāja, ka draugs iemetis savu pārtikas saini un arī nogāja pie upes, lai izdarītu tāpat. Neko darīt- lai cik arī Isuro nebija žel līdzpaņemto zāli, kuru gardu muti varētu notiesāt pusdienās, viņš paklausīja draugu, iemetot saini ūdenī. Viņi nu devās tālāk un bija nogājuši prāvu ceļa gabalu, kad paviāns atvēra savu pārtikas saini, kuru bija noslēpis garajās spalvās, un sāka ēst līdzi paņemtos augļus.

“Kur tu tos dabūji?” trusis viņam vaicāja.

“Es viegli varēju pārlēkt klintij arī ar saini kaklā, tādēļ nolēmu, kādēļ gan neatstāt šos labumus” Gudu viltīgi smaidot tam atbildēja.

Viņi devās tālāk, līdz priekšā tiem bija koks, kurš līka zem apelsīnu augļu smaguma. Tie bija gan zaļi, gan dzelteni. Trusis par to vareni nopriecājās, jo jutās patiesi izsalcis, bet paviāns atkal viņam teica:

“Ņem labāk tos zaļos, es tos visus atstāšu tev, tie ir patiešām labi, neesi taču ēdis visu dienu!”

Lētticīgais trusis atkal noticeja draugam un noplūcis zaļo apelsīnu, iekodās tajā, bet tas bija ciets un piedevām vēl skābs.

“Es labprāt gribētu kādu dzelteno” trusis ierunājās, bet Gudu nevarēja pieļaut, ka citam tiek kas labāks, tādēļ atbildēja:

“Nē, nē, zaļie augļi tomēr ir labāki, dzeltenie tikai izbojās tev veselību un tādēļ es nevaru ļaut tev to darīt”

Viņi gāja tālāk, līdz bija jau gandrīz sasnieguši ciematu, kur dzīvoja Gudu saderinātā.

Pēc šiem atgadījumiem, kad tas bija atkārtojies jau vairākas reizes, arī trusis bija kļuvis gudrāks un viltīgāks, un viņš izdomāja, ka nu, lai ko arī viņa viltus draugs tam teiktu, tas rīkosies gluži pretēji. Isuro savāca svaigas lapas un noslēpa tās savā kažokā, lai arī viņam būtu ko ēst.

Kad viņi nonāca galamērķī, saule bija jau gandrīz norietējusi. Gudu līgava uzņēma viņus viesmīlīgi- noskaloja tiem ceļa putekļus un nogurumu, un pasniedza vakariņas, taču Godu no jauna izdomāja, kā nabaga Isuro palikt neēdušam un tas sacīja:

“Mums te ir tradīcija, ka neviens nedrīkst sākt ēst, pirms es neesmu pabeidzis”

Tā nu Isuro atkal izsalcis noskatījās, kā Gudu vakariņo.

Te piepeši Gudu skaļi iekliedzās:

"Es esmu apdedzinājies! Es esmu apdedzinājies!»

Lai gan tā nebūt nebija taisnība. Isuro negribēja, lai paviāns saprot, kādēļ viņš pirmīt aizkavējies, tādēļ savāktās lapas nerādīja, bet apskrēja ap stūri, it kā pēc lapām, ko iedot Gudu un tūdaļ bija atpakaļ. Bet Gudu jau atkal pārspēja viņu viltībā un pasteidzās pirms viņa, apēdot arī Isuro vakariņas. Tā nu Isuro neatlika nekas cits, kā nedaudz ūdens.

Agri nākamajā rītā viņi devās uz citu ciematu un pa ceļam devās uz lielu dārzu, kur cilvēki bija ļoti aizņemti, vācot riekstus.

"Beidzot varēsi paēst labas brokastis!" sacīja Gudu, norādot uz tukšu čaulu kaudzi, nešauboties, ka Isuro atkal ar labu prātu paņems viņam parādīto porciju un īstos riekstus tas varēs atstāt sev, bet liels bija viņa pārsteigums, kad Isuro atbildēja:

"Paldies, domāju, ka man vajadzētu dot priekšroku šiem"

Un viņš noēda visus riekstus. Visapkārt bija pārāk daudz liecinieku, lai Gudu varētu viņam tos atņemt, tādēļ šoreiz Gudu bija tas, kurš palika izsalcis, ar čaumalu kaudzi priekšā.

Bija jau atkal nakts, kad viņi sasniedza ciemu, kur dzīvoja Gudu saderinātās māte.

Sagaidot, tā viņus tūdaļ cienāja ar gaļu un prosas putru.

"Tu teici, ka tev garšojot putru" Gudu sacīja, redzot, ka Isuro grasās ņemt gaļas gabalu, cerībā šoreiz Isuro piemānīt, bet Isuro atbildēja:

"Nē, tu droši vien domā kādu citu, jo es vienmēr ēdu gaļu, kad vien to varu dabūt"

Un Gudu bija spiests samierināties ar putru, kuru viņš ienīda.

Kamēr viņš to ēda, viņam prātā ienāca pēkšņa doma- Gudu izdevās pārsist lielo ūdens podu, kas karājās uz uguns, ar gaļu, kas tajā vārījās, un to izliet.

"Tagad" sacīja viltīgais radījums pie sevis "es varēšu tumsā nozagt viņa gaļu!"

Bet trusis bija kļuvis tikpat viltīgs kā viņš, un paslēpa gaļu, lai paviāns to nevarētu

atrast.

“Šīs gudrības es esmu apguvis no tevis, Gudu!” Isuro viņam teica, atbildot uz Gudu pārsteigto jautājumu, kur palikusi visa gaļa.

Labi paēdis, Isuro sasauca mājas iedzīvotājus un sakūra ugunskuru, pie kā Gudu gulēt, bet pats nakšņoja citā būdā.

Isuro pamodināja Gudu balss, kura klusi sauca viņa vārdu. Parādījās zīmi lai tas izturas klusu, Gudu pasauca Isuro sāņus un teica tam:

“Es jūtos izsalcis, ēdot tikai putras, tādēļ nomedīšu kādu kazu un tev tā man būs jāpagatavo!”

Isuro bija ar mieru un nu Gudu veikli nozuda kalnos, lai drīz vien atgrieztos ar medījumu. Tagad viņi pa abiem to nodīrāja un kazas ādu piebāza ar sausām lapām un nolika uz kājām, lai radītu iespaidu, ka kaza ir dzīva.

Isuro sakūra ugunskuru un uzlika uz uguns katlu ar gaļu.

“Kamēr gaļa gatavojas, mēs varētu nosnausties! Varētu paiet gandrīz divas stundas, līdz tā būs gatava” Gudu ierosināja.

Viņš apgūlās un tēloja, ka ir aizmidzis, lai tad, kad Isuro būs patiesi aizmidzis, varētu paņemt visu gaļu no katla sev. Isuro, saprotot sava viltīgā drauga patieso nodomu, izlikās, ka ir aizmidzis un skaļi krāca, bet patiesībā truša acis visu laiku bija atvērtas un viņš visu redzēja. Visbeidzot, Gudu jutās tik noguris, ka arī viņš aizgāja gulēt, bet Isuro par to laiku piecēlās un visu izvārīto gaļu apēda, bet atlikušos kaulus sasēja kopā un piesēja tos guļošajam Gudu.

Kad Gudu līgavas māte no rīta nāca slaukt kazas un ieraudzīja Gudu ar kaklā pakārtajiem kauliem, viņa sāka tā kliegt, ka sacēla kājās visu ciematu.

“Tie taču ir zagļi, tie ir zagļi!” kāds vīrs sauca.

“Kā tu iedrošies tā runāt?” Isuro iesaucās “”vispirms pierādi, ka tā ir patiesība!”

Un Isuro sāka lēkāt gan šā, gan tā, vēloties pierādīt, ka tas nav vainīgs.

“Labi, lai paviāns padejo tāpat kā tu!” vīrs, kurš to visu bija noskatījies teica.

Un kad arī Gudo, sekojot Isuro paraugam, sāka lēkāt, kauli, kas bija piesieti tam uz kakla grabēja tā, ka nu bija skaidrs, kurš ir vainīgais.

“Tas nebiju es, kurš nogalināja tavu kazu, Isuro to noēda un kaulus pakāra man kaklā, tātad viņš ir zaglis un viņam jāmirst” Gudu tam teica.

Apkārtējie nu nezināja kuram īsti ticēt, tad Gudu atkal teica:

“Tas ir pavisam vienkārši- sakraujiet mums apkārt malku un aizdedziniet, tas kurš sadegs arī būs bijis zaglis”

Ļaudis tā arī izdarīja, bet Isuro zināja kādu gudrību- caurumu malkā, kura sakrauta ap viņiem, caur kuru var izbēgt un tā- gudrajam Isuro izdevās izbēgt, bet Gudu sadega.

Kad viss bija galā un malka, kopā ar Gudu, sadegusi, Isuro iznāca no savas paslēptuves un sacīja apkārtējiem, kuri vēl aizvien bija tur:

“Nu, vai tad es pareizi neteicu- tas, kurš nogalināja kazu arī ir starp tiem pelniem!”

Beigas.

/Andrew Lang The Orange Fairy Book /

Nepaej garām!

Imalda Vuda

Sadzīves psiholoģiska luga

3.aina.

Pagalms pie pamestās mājas, Gints iziet pagalmā, smēķē aizsākto cigareti.

Gints (atskatās uz māju): Varbūt Klāvam un Jurim taisnība- ko es šeit meklēju? Vai tāds ir mans dzīves ceļš? Ak, sasodīts, kur gan bija manas acis! Kādēļ es neskatījos uz Kristas, viņai bija viss, kas meitenei vajadzīgs- skaista, gudra un godīga. Bez tam, viņai es patiesi patiku. Biju kā apmāts ar Sintiju, naivi ticēju, ka viņa ir mana īstā un vienīgā, un kas no tā iznāca? Es esmu šeit- pie pamestas mājas, aukstumā, bet viņa- savā privātmājā, un, kā Klāvs man teica, pat neiedomājas par mani. Viņai es esmu vienaldzīgs, tās bija vien mirkļa iedomas. Vēl jau uz pasaules ir Krista...

(brīdi apdomājas) Ak, kāda tam vairs ir nozīme!

Nomet cigareti, nomin.

Pie sevis purpina: Un šeit jau arī nevienam neesmu vajadzīgs...

Pagriežas, lēnam sāk iet prom pa ceļu. Noiet kādu gabalu, apstājas, ieskatās pulkstenī.

Gints (pie sevis): Jau pāri pusnaktij, varbūt šonakt pārnakšņot pie Kaspara, no rīta

redzēs... Jāuzpīkstina, varbūt vēl neguļ.

Iebāž roku kabatā pēc mobilā telefona, satausta kaut ko, izvelk, brīdi skatās.

Gints: Ak, johaidī, šķiltavas! Ko nu ? Jāatdod Klāvam, citādi vēl domās, ka esmu pievācis sev.

Griežas atpakaļ, sāk iet uz pamestās mājas pusi, brīdi paliek stāvēt, skatās, metas skriet, paķer

mobilo telefonu, zvana.

Gints: Hallo! Hallo! Māja deg! Jā... (Sauc, kurā vietā).

Pieskrien pie mājas, visapkārt tumsa un dūmi, Klāvs darbojas ap Juri, kurš guļ nemaņā.

Gints (kliedz): Iekšā kāds ir?

Klāvs: Artūrs!

Pa to laiku māja jau liesmās, Gints grib skriet degošajā mājā, Klāvs noķer viņu, nelaiž.

Klāvs: Neej, nepaspēsi!

Gints (kliedz): Laid, es varu!

Izraujas, sabāž cepuri pilnu ar sniegu, paķer gruzdošu segu, apmet, ieskrien ugunī.

Tālumā atskan ugundzēsēju mašīnas sirēnas...

3.AINAS BEIGAS.

4.aina

Gints, tēvs, medicīnas māsa. Slimnīcas palāta

Paveras durvis, tajās parādas medicīnas māsa baltā halatā

Medicīnas māsa: Tev ciemiņš!

Gints (izbrīnīts): Man? Vai māte?

Medicīnas māsa: Nē!

Gints: Kas?

Medicīnas māsa (uz ārpusi): Varat ieiet!

Iziet, ienāk gara auguma tumšmatains vīrietis, līdzīgs Gintam.

Gints atgriežas pret ienācēju.

Gints: Tēvs, tu!

Ginta tēvs: Tiklīdz uzzināju, tūdaļ steidzos šurp, nekavējoties izlidoju.

Skatās uz Ginta.apsaitētajām rokām.

Ginta tēvs: Vai tu stipri cietis? Kas atgadījās?

Gints: Dažkārt nākas ko ziedot, lai iegūtu, bet man nekas nekait, tie visi ir sīkumi.

Ginta tēvs: Kā tā, sīkumi, paskaties- tu taču esi diezgan cietis!

Gints: Nudien, nieki, es taču esmu vīrietis. Kā tu uzzināji, kur es esmu?

Ginta tēvs: Mātei paziņots mājās, viņa mani sazvanīja. Pastāsti, kā tas notika!

Gints: Māja, kurā mitinājos aizdegās.

Ginta tēvs: Zinu, zinu, tu aizgāji no mājām, māte teica. Kur paliki?

Gints: Es nevarēju... es negribēju tā dzīvot.

Ginta tēvs: Sastrīdējies ar māti?

Gints (papurina galvu): Ar viņas draugu, Ivo, tas viņas... viņam likās, ka ir pasaules “naba”, tas,

ka viņš tur dzīvo, dod viņam tiesības.

Ginta tēvs: Ko māte?

Gints: Māte? Neko jau- viņai vajaga kādu, ko mīlēt. Kaut vai tādu Ivo!

Ginta tēvs: Nav tiesa- māte jūs ar māsu mīl.

Gints: Kāpēc dzīvē vienmēr ir tā, ka jānotiek kaut kam tādām, lai tikai tad tu uzzinātu savu vērtību, ka tevi mīl.

Ginta tēvs (bezpalīdzīgi izplētis rokas): Tā gudru vīru teorija- caur ērkšķiem, uz zvaigznēm, bet nu vispār, dēls, parunāsim nopietni. Tev taču esmu arī es, piedod, es daudz ko nezināju, bet es ceru, ka mēs vēl varam atrast kopīgu risinājumu.

Gints: Un tas būtu?

Ginta tēvs: Tu esi pieaudzis, tev vairs nav jābūt tik ļoti atkarīgam. Ja vien vēlies, man ir priekšlikums tev, kamēr vēl pāris dienas esi šeit, vari pārdomāt.

Esmu nodibinājis savu firmu Īrijā, vari pievienoties strādāt. Ko tu par to saki?

Gints: Nopietni?

Ginta tēvs: Protams!

Gints: Man ļoti žēl visa notikušā

Ginta tēvs: Tavā gadījumā jau vēl nekas nav par vēlu, viss ir tavās rokās.

Gints: Es padomāšu, man jau šobrīd nekā cita arī nav.

Ginta tēvs: Gaidīšu tavu atbildi, veseļojies un pats galvenais- nepadodies, dēls!
Esmu līdzās.

4. AINAS BEIGAS (turpinājums-nobeigums maija numurā)

Nakts taksometrs

Imalda Vuda

Sapņi un cerības

“Taksometru izsaucāt?”

Inta izdzird aiz muguras pazīstamu balsi, kad viņa ir iznākusi no darbvietas un pagājusies uz pieturvietas pusi. Viņa strauji atgriežas. Netālu, atspiedies pret savu mašīnu, stāv Rimants un smaida.

Intai tagad gribas mesties viņam pretīm, apķerties ap kaklu, viņš labprāt būtu

apskāvis viņu un noskūpstījis, bet abi atturas. Tikai viņu skatieni ir prieka pilni, starojoši.

“Rimant!”

“Labvakar, Inta! Sēdies, aizvedīšu!”

Rimants atgriežas un norāda uz mašīnu, kura stāv turpat, nedaudz tālāk.

Inta nesaka neko, bet steigšus seko viņam.

Ar katru dienu kļūst arvien aukstāks, ir jau krietni vien sasnidzis.

Mašīnā kā vienmēr skan klusa, mierīga mūzika, un siltums izstaro patīkamu vīriešu smaržu aromātu. Cik jauki! Inta atlaižas krēslā. Ir tik labi, ka gandrīz negribas runāt, viņa pat nedomā par brīdi, kad būs jāizkāpj. Arī Rimants klusē, viss ir kā pašā pirmajā reizē. Varbūt viņš domā, ka viņa pārāk nogurusi, lai runātu. Inta ir pilnībā atslābinājusies un laimīga- ar šodienu sākas viņas Ziemassvētku brīvdienas. Viņu skatieni sastopas mašīnas spogulītī un kavējas viens pie otra.

“Tu šovakar tik klusa, vai viss kārtībā?” Rimants visbeidzot iejautājas.

“Es šovakar jūtos laimīga. Bez tam, priekšā brīvas dienas...”

“Tev nepatīk savs darbs?”

“Es mīlu savu darbu, tikai... dažreiz tas mēdz būt apnicīgs un es jau stāstīju, ka mūsu priekšniece ir principiāla..”

“Tā mēdz būt...”

“Ak, ko es te apgrūtinu tevi ar savām problēmām kā tāda veca īgņa!”

Inta iesaucas, attāpās, ka Rimantam tas viss nemaz nav jāuzklausā.

“Mani tas itin nemaz neapgrūtina. Esmu pieradis uz klausīt cilvēkus ikdienā”

“Strādā par juristu?”

“Ne gluži, konsultēju cilvēkus...”

Rimants pieliecas un ko paņem no mašīnas noliktavas nodalījuma.

“Tu pagājušo reizi aizmirsi savu lietussargu. Tas taču ir tavs?”

“Ak, paldies! Steidzoties būšu pavisam piemirsusi”

“Steigties vajaga lēnām, steidzoties mēs dažkārt piemirstam par būtiskām lietām”
šķelmīgais smaids Rimanta sejā joprojām neizzūd “gribēju jau to paturēt par piemiņu, bet tad nospriedu, ka tev tas noderēs vairāk. Bez tam, tas bija labs iemesls, lai satiktu tevi vēlreiz”

“Vēlreiz mīļš paldies, es to noteikti atcerēšos” Inta pateicas.

“Atceries, pagājušo reizi mēs atvadījāmies uz neredzēšanos un te nu mēs atkal esam...”

Rimants ierunājās, kad viņi sasnieguši galamērķi.

“Man ir kāds ierosinājums- rīt eju uz Ziemassvētku tirdziņu pēc eglītes un šo to

svētku galdam- tāda mums ar Elvīras tanti tradīcija katru gadu. Varbūt vēlies pievienoties?”

Inta nespēj vairs klusēt, viņai jāizdomā jebkurš iemesls, lai nepieļautu vēl vienu šķiršanos un nu iemesls ir.

“Tā nu ir iznācis, ka arī man tā ir brīva diena, tādēļ ar lielāko prieku pieņemšu šo uzaicinājumu”

“Brīnešķīgi!”

Tagad Rimants uzliek roku uz Intas rokas, mirkli viņi skatās viens otrā un tad jau viņi ir satikušies skūpstā.

“Brīnešķīgi!” Inta vēlreiz, pavisam klusu nosaka.

“Cikos man piebraukt?”

“Gaidīšu divpadsmitos”

“Es būšu!”

Vēlviens atvadu skūpsts un Inta ir gatava doties mājās. Tagad viņai nav žēl atvadīties, jo redzēs Rimantu jau rīt.

“Nu tad līdz rītdienai!”

“Atā!”

Inta aizver aiz sevis mājas durvis un brīdi paliek, atspiedusies pret tām ar muguru.

Galva un kājas šķiet vieglas. Iespējams šie Ziemassvētki varētu izvērsties savādāki, kā citu gadu. Kaut kas gatavojas uzlaboties viņas dzīvē.

(Turpinājums maija numurā)

Silvers

Imalda Vuda

Romantisks piedzīvojumu stāsts

4.

“Vai jūs mani dzirdat?”

Mežinieks lēnām atvēra acis. Vispirms acu priekšā peldēja tikai blāva migla un viņš neko nevarēja saskatīt, tad viss noskaidrojās un nu viņš, vēl joprojām caur miglu, ieraudzīja sievietes seju. Tā bija gadus četrdesmit, varbūt četrdesmit divus, bet varbūt tikai trīsdesmit astoņus veca gaišmataina sieviete. Viņas tumšajās acīs, kuras bija diezgan grūti savienot ar gaišajiem matiem un sejas ādu, pavīdēja bažas un prieks vienlaicīgi. Vispār viņu varēja uzskatīt par pietiekami izskatīgu, vai interesantu sievieti, lai tā piesaistītu uzmanību.

“Cik labi, jūs beidzot pamodāties!”

“Kur... kur es atrodos? ”

“Mani sauc Marva Kivi (īgauņu val.- akmens), mēs ar Udo jūs atradām netālu no lielā ceļa un atvedam šurp, uz savām mājām”

Sieviete paņēma no galda lielu krūzi un, turot to vienā rokā, bet ar otru pieturot vājinieku, deva mežiniekam no tās dzert.

“Dzeriet! Lēnam tikai, ilgi neesat neko ne ēdis, ne dzēris!”

Perts kāri dzēra, tad paskatījās uz Marvi:

“Cik ilgi es šeit guļu?”

“Trīs dienas”

“Trīs dienas! Ak kungs, man jātiek mājās, mani gaida!”

“Jums ir ģimene?”

“Nē, es dzīvoju tajā pašā mežā, kur mani atradat, būdā. Esmu mežinieks. Mani sauc Perts. Pertrs Mets (igauņu val.- mežs). Mūsu ģimenes vīrieši visās paaudzēs bijuši mežinieki, tādēļ arī tāds uzvārds. Pirms dažām dienām, pēc vētras nakts, izglābu, kādu smagi ievainotu vilku, tagad viņš dzīvo manā šķūnī. Baidos, vai šīs dienas nebūs bijušas viņam liktenīgas, viņš gul un nekustās, domāju, ka viņam ir laužas ribas. Bet kas īsti ar notika mani?”

“Kā jau teicu, atradam jūs ceļa malā. Izskatās, ka jums uzbrucis lācis, esat ievainots labajā plecā, varat paskatīties pats. Esat zaudējis nedaudz asiņu, bet pats galvenais- spēkus, laikam taču neesat neko ēdis ilgāku laiku. Bez tam jums ir klepus un divas dienas turējās augsta temperatūra”

“Taisnība, būšu saaukstējies!” mežinieks apstiprināja.

Mežinieks atvilka segu, lai paskatītos, kas tad īsti ar viņu noticis. Sieviete bija teikusi taisnību- viņa plecs bija apsaitēts ar marli un no ievainojuma tā iekrāsojusies sarkanīga.

“Bet kā... lāči taču tagad vēl gul”

“Kāds bija viņu iztraucējis un tas izsalcis un saniknots metās jums virsū, tas arī ir

izskaidrojums. Neko neatcerieties no notikušā? ”

“Torīt biju izgājis nomedīt ko pusdienām sev un vilkam, viņš arī visu šo laiku neko nav ēdis, bet vilkam, kā zināms, nepieciešama gaļa katru dienu. Ziemā ar medībām tā

neveicas, kā vasarā, bet tad es ieraudzīju brangu alni, gatavojos jau izšaut, kad nezin no kurienes iznāca lācis. Laikam bailēs notēmēju uz viņu, varbūt tas bija viņa noskatīts laupījums, jo lācis nu ierēcās un sāka skriet uz manu pusi un es metos bēgt. Vairāk neko neatceros”

“Skaidrs! Vispirms jums jāatgūst spēki un jāpaēd, tad aizvedīsim jūs mājās. Salāpīju jūsu saplēsto vējjaku un izmazgāju kreklus”

“Ak, ko nu... tas jau tāds darba praķis vien ir, paldies!”

Perts juta, ka samulsumā piesarkst.

“Nav par ko! Rūpējaties par jums, cik labi vien varējam un, šķiet, mums

tas ir izdevies”

“Marv, ar ko tu tur sarunājies? Vai...” atskanēja vīrieša balss.

Uzrunātā pagriezās un tur jau istabā ienāca jauns vīrietis, kurš varēja būt mazliet jaunāks, nekā sieviete, kura viņu aprūpēja. Vīrietim bija zilas acis, šaura seja un rudi brūni īsi mati.

“Viņš ir pamodies, Udo! Tas ir kāds vietējais mežinieks, kurš bija izgājis medībās, bet viņam, nabagam, nepaveicās”

“Udo, zoologs un veterinārārsts. Mēs abi ar Marvu strādājam vienā un tajā pašā profesijā, tikai viņa savu sapni piepildījusi laboratorijā pie mikroskopa”

Vīrietis, pienācis pie gultas, pastiepa roku sveicienam, bet tūlīt pat to neveikli nolaida:

“Skaidrs, jūsu plecs... Jūs taču nevarat pacelt roku, atvainojiet!”

“Priecājos iepazīties, Perts Mets, mežinieks”

“Patīkami, ka jutaties nedaudz labāk, sākumā gribējam vest jūs uz slimnīcu, bet tad nospriedam, ka tiksim galā paši”

“Būs jau labi, esmu pieradis pārvarēt grūtības, paldies!”

“ Jums jāpaēd, kaut mazliet, lai atgūtu spēkus, mēs ar Udo šajā laikā parasti ēdam vakariņas”

Tagad gaišmatainā sieviete paskatījās uz Udo.

“Esmu izsalcis, kā vilks!” tas iesmējās.

Vilks! Mežiniekam no jauna atgriezās bažas par vilku, kurš bija atstāts viens viņa šķūnītī. Sieviete laikam viņa domas bija nolasījusi, jo tagad viņa pievērsās Pertam:

“Piedodiet, viņš neko nezina un nebija tā domājis” viņa pasmaidīja “mežinieks stāstīja, ka viņu mājās gaidot izglābts, ievainots vilks, par kuru viņš raizējas. Iesu ko pagatavot!”

Kad vakariņas bija gatavas, viņi par abiem palīdzēja Pertam piecelties un nokļūt līdz virtuvei.

“Un tad jūs viņu ar ragavām vilkat mājās?” Udo ieinteresēts pārvaicāja, klausoties mežinieka stāstīto par vilka izglābšanu.

“Jā, domāju jau, ka nemūžam tur nenokļūšu, bet ko nu tur, es to izdarīju...”

“Tas bija patiešām labs darbs. Nožēlojat tagad, ka izglābat to vilku?”

Arī Marve iesaistījās sarunā.

“Nē, nevarētu sev piedot, ja atstātu kādu nelaimē, vai atņemt dzīvību tam, kas nevar

aizstāvēties, pat ja tas ir vilks” Perts smaidot paskatījās uz Marvu.

Tā viņi runājās vakariņot, līdz visi bija paēduši.

“Šonakt nakšņosiet pie mums, bet rīt aizvedīsim jūs mājās, tad arī pie viena apskatīsim to vilku, viņam nekas ļaunāks par vēl vienu nakti nenotiks ” Udo noteica.

“Jā, paldies par visu! Paldies jums abiem!”

(turpinājums maija numurā)